

Искуства од Еразмус+ мобилноста

Десанка Димитрова

И покрај тоа што порано немав голема желба да одам на студентска размена, сепак по завршувањето на трета студиска година посакав промена. Почнав да разгледувам кои се алтернативите за мобилност, меѓу кои Економскиот факултет во Ополе, Полска беше најдобрата варијанта. Универзитетот изгледаше доста гостопримлив за странски студенти а неговата интернет страната беше добро уредена. Аплицирањето беше многу лесно, бидејќи во секое време добивав помош за разни прашања од

тамошната Канцеларија одговорна за програмата Еразмус+.

Во Ополе, особено ме привлече и изборот на наставни содржини. Економскиот факултет нуди две студиски програми на англиски јазик: тригодишни додипломски студии по Меѓународен бизнис и магистерски студии за Одржлив развој со траење од две години. Тука се сретнав со економски предмети кои претходно немав можност да ги изучувам бидејќи имам гимназиско средно образование, а привлечни ми беа и предметите од областа на одржливиот развој. Исто така, имав можност да избирам предмети од другите факултети на Универзитетот во Ополе, дури и надвор од областа која што ја студирам.

Искуството кое го стекнав беше сосема поинакво и многу драгоценно. Имено, на Економскиот факултет во Ополе бројот на студенти во генерација на програмите на полски јазик е мал и изнесува околу 60 студенти, а на програмите на англиски јазик најмногу до 20 студенти. Причината за тоа се ригорозните правила во Полска според кои секој студент кој навреме нема да ги положи сите предмети од семестрите во прва година, престанува со студии. Од друга страна, малиот број студенти даваше можност за поголема интеракција со професорите. Предавањата беа исполнети со работа во групи, истражување и правење презентации.

Професорите во Ополе немаа навика да користат стандардни учебници како на пример, по предметот Економска географија каде презентациите беа исполнети со разни примери од пракса. По предметот Историја на економската мисла, професорот Бартош Фортунски (мојот омилен професор) правеше експеримент со тоа што студентите добиваа задачи да се групираат во групи и да подготват презентации на одредена тема. Професорот по Меѓународна економија знаеше да ми каже: „Не знам ништо за Македонија; не е голема земја па, затоа не сум се заинтересирал“. И навистина, само половина од тие што ме прашаа од каде сум, знаеја за Република Македонија, и тоа најголем дел од нив беа Турци и воопшто, луѓе кои доаѓаа од територии кои порано биле дел од империјата на Александар Велики. Токму тоа и ми помогна да добијам нова перспектива и да сфатам дека ние сме преокупирани со

нашиот идентитет и со нашето минато, а тоа не дефокусира од актуелните проблеми и идниот напредок.

Што се однесува до сместувањето на студентите, во Ополе постои кампус составен од четири згради. Условите беа мошне добри така што секој апартман се состоеше од две спални соби, кујна и купатило за сместување на најмногу 5 студенти. Студентските домови беа снабдени со машини за перење алишта, топла вода, кујнски прибор и сл. што зборува за високиот студентски стандард. Секојдневниот студентски живот беше исполнет со голем број социјални збиднувања. Зачудувачки за така „мал“ град во однос на другите градови во Полска, во Ополе имаше толку разновидни места, така што секој ден можев да најдам нешто ново. Имаше неколку музеи, филхармонија, библиотеки, спортски центар, трговски центри, ресторани, кафулиња итн. Мојата пријателка од Турција, која свиреше на кларинет, честопати одеше на т.н. *jam sessions* каде што музичари ги канеа сите кои имаат желба за свирење, така што на самото место одлучуваа што ќе свират. Во Ополе имаше и затворен базен, зоолошка градина, место за лизгање на мраз и сл. Градот беше мирен и чист и во секое време можевме да изнајмиме велосипед. Навечер излегувавме во клубот Цина кој се најдуваше непосредно до студентскиот дом, а имаше забави скоро секој ден. Но најдоброто место во Ополе за мене беше Библиотеката за странски јазици, каде имаше бесплатни предавања по англиски, полски, руски, германски, француски, арапски и други јазици. Таа се наоѓаше блиску до студентскиот дом, така што беше многу лесно да се отиде, било за читање, истражување или за релаксација. Вработените беа премногу срдечни и честопати организираа разни настани, како на пример: *World Language Day*, *International Singing Evening*, *Christmas party* и сл. Со поголемиот дел од нив комуницирам и ден денес.

Универзитетот мошне добро се грижеше за стандардот на студентите. Така, на пример, со студентската легитимација можеше да добиеме попуст за голем број производи и услуги, меѓу кои попустот од 51% за патување со воз. Имаше и разни настани организирани од т.н. *Buddies*. Редовно се одржуваше *Food party* со традиционална храна од разни земји, како и *Polish movie evening*. Во склоп на Универзитетот имавме можност да посетуваме и бесплатни предавања по полски јазик. Секој нов ден за време на мојот престој беше интересен бидејќи не знаев кого ќе запознаам и за која земја ќе дознаам нешто ново. Покрај патувањата, престојот беше возбудлив заради застапеноста на студенти од целиот свет како што се: Украина, Италија, Германија, Кина, Авганистан, Мароко итн. Сепак, најдоминантни помеѓу студентите од програмата Еразмус+ беа Турците и Шпанците.

Ополе не го прави убав само неговата содржина, туку и неговата локација. Се наоѓа на југот од Полска, помеѓу градовите Вроцлав и Краков. Тоа овозможуваше честопати да организираам кратки патувања до други градови во Полска меѓу кои најомилен ми беше Закопане но, исто така и во други соседни земји. Во близина имаше четири аеродроми на кои можеа да се најдат евтини летови за Брисел, Стокхолм, Париз и други градови во Европа. Од друга страна, со автобус по мошне поволни цени

можеше да се патува до Прага или Берлин. Сè што беше потребно беа интернет сервисите: *GoEuro.com*, *Booking.com*, *Google Maps*, *Power bank* и сл.

Слободно може да кажам дека искуството стекнато со Еразмус+ мобилноста ме направи посилна личност. Го подобнив менаџирањето со време и пари, сфатив дека станав понезависна, и дека секогаш има луѓе кои сакаат да ти помогнат. Стекнав пријателки од Турција кои беа многу отворени, така што секогаш можев да најдам некој со кој ќе разговарам за тоа што ме мачи. Самото тоа што бев единствена од Република Македонија, што не познавав никој при доаѓањето и што бев свесна дека најголем дел од познаниците и пријателите најверојатно нема да ги видам пак, ми даде слобода бидејќи сето она што мислев дека сум веќе не беше важно и ми остави простор подобро да се запознаам себеси. Иако може да ви се чини како една од најтешките одлуки во вашиот живот сепак, топло ви препорачувам да ја искористите можноста која ја нуди програмата Еразмус+, бидејќи колку и да звучи клише, навистина ќе ви го промени животот и ќе ви помогне да откриете кои сте. Со среќа во новите предизвици!

